Registered by Australia Post - Publication Print Post Approved PP 349034/00034 Price $1.
The Echoes of Homeland - The Lithuanian Catholic National Weekly.

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 26 (1955) 1995 m. liepos mėn. 11 d. Eina 40 Metus. Melbourne

S. Darius ir S. Girėnas

Mums lietuviams, o ir kitų tautybių šviesuoliams, gerai yra žinomas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno didvyriškas skrydis iš Amerikos, per Atlantą į Lietuvą 1935-tais metais, kuris buvo skirtas išgarsinimui jaunos Lietuvos vardo pasaulyje.

Tuo laiku jau ne vienas lakūnas buvo bandęs perskristi Atlanto vandenyną, ne vienas iš jų žuvo nepasiekęs tikslo.

Steponas Darius ir Stasys Girėnas, neturėdami valstybinės piniginės paramos, pasitikėdami vien tik tautiečių aukomis, ir savo drąsa, ruošėsi šiam, tik antram istorijoje žygiui per Atlantą. Lakūnai perskrido Atlantą, ar tai blogam orui siaučiant, ar tai pritrukę benzino, nepasiekę tikslo - laikinosios Lietuvos sostinės Kauno, miške netoli Soldino miesto Vokietijoje nukritus lėktuvui „Lituanicai", abu žuvo.

„Lituanica", pirmoji istorijoje, oro keliu gabeno paštą iš Šiaurės Amerikos į Europą. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydis per Atlantą ir jų tragiška mirtis liūdesiu nuskambėjo per visą pasaulį. Jų paliktame testamente sakoma:

„Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiames tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu stiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus - pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pašauktų

„Lituanica" pas save, - tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekviestų Tavęs į Didįjį Teismą.

„Lituanicos" laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams.

„Lituanicos" pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klasitingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei.

Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didį bandymą pradėsime, tikėdami Dangaus palaimos!

Stasys Darius Steponas Girėnas"

E. Šidlauskas

Lituanica

Svetimos šalies beribėj
Du lakūnai sakalai
Girdi, šaukia juos Tėvynė,
Laisve moja ten beržai.

Lituanica pirmoji
Virš Atlanto išdidi,
Audros kelio nepastoja,
Žaidžia vėjo sukury.

Vis tolyn, tolyn į rytus,
Į nerimstančias erdves,
Nugalėję vandenynus
Garbę Lietuvai atneš.

Ei pasaulis! Mes lietuviai-
Norįs šaukti išdidžiai,
Mūsų širdys, Tėvų žemėj
Laisve džiaugsis amžinai.

Mes iškelsime Trispalvę
Virš pilkųjų debesų,
Su Tėvynei skirta meile
Skrist per audras nebaisu.

Klausos vandenys nurime,
Stebis debesys pilki:
Vyrai grįžta į Tėvynę,
Sesė laukia nerami.

Jos širdis lyg tai nujaučia
Broliams gresianti pavojų,
Jiems paskirtą rožę glaudžia
Ir širdis jai suvaitoja.

O erdvėj Plieninis Paukštis
Lekia žaibo greitumu.
Norįs vėl pasauliui šaukti,
O krūtinėj taip džiugu.

Jau čia pat brangi Tėvynė,
Moja Baltija linksmai.
Krenta žvaigždė sidabrinė,
Krenta vyrai sakalai.

Žiauriai siautė uraganas,
Verkė debesys pilki,
Visus gaubė nuliūdimas
Neusgrįžta laukiami.

Verkė kloniai, miškai, kalvos...
Verkė Lietuvos šalis.
Juodas šydas ant Trispalvės
Dengė karstus, lyg naktis.

Pasiliko Testamentas
Ir jų žodžiai amžini,
Kad lietuvio darbas šventas
Nesibaigia mirtimi.

Katalikų Bažnyčios Informacija

Dabartiniam Kauno arkivyskupijos kancleriui R. Norvilai išvykstant studijuoti į Romą, arkivyskupijos kancleriu paskirtas kun.A.Jagelavičius, iki tol buvęs Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos vicerektoriumi. Seminarijos vecerektoriumi paskirtas Šeduvos klebonas kun.Br.Antanaitis. Seminarijos dvasios tėvu Kauno arkivyskupas kardinolas V.Sladkevičius paskyrė kun.E.Bartulį, iki šiol vadovavusį Kauno Prisikėlimo parapijai.

Praėjusiais metais kun.E.Bartulis lankėsi Australijos lietuvių bendruomenėse, palikdamas mums gilų įspūdį savo paprastu, bet ryškiu kilnumu. Red.

* * * * *

Maldos žygis į Vilnių. Minint vyskupo Motiejaus Valančiaus mirties 120-ąsias metines ir Lietuvos žmonių maldos žygio į Kryžių kalną penkmetį, Blaivystės sąjūdžio Marijampolės miesto valdyba birželio 3-4 d.d. surengė maldos žygį į Aušros Vartus ir Vilniaus Kalvariją. Per gyvenvietes pakeliui į sostinę žygio dalyviai ėjo pėsčiomis. Marijampoliečius prie LTV kryžių kalnelio Vilniuje pasitiko Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdžio Vilniaus miesto atstovai. Per Sekmines marijampoliečiai ir prie jų prisidėję vilniečiai aplankė Vilniaus Kalvarijas, meldė Dievą palaimos Lietuvai, pagalbos apsisaugoti nuo girtavimo ir kitų blogio apraiškų.

* * * * *

Sukelta dvasinė kančia gali atverti kelią į susitaikymą su Dievu. Kardinolo James A. Hickey iš Vašintono teigimu, psichologinis ir dvasinis skausmas, kurį jaučią abortą padariusios moterys, gali atverti kelią į susitaikymą su Dievu ir Bažnyčia. „Skausmas, netgi aborto sukeltas skausmas, nebūtinai turi sugriauti tikėjimą. Tai ženklas, jog reikia grįžti namo", - rašo kardinolas straipsnyje, kuris gegužės 10 d. buvo išspausdintas Vatikano laikraštyje „L'Osservatore Romano". Straipsnyje komentuojama popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika „Evangelium Vitae", smerkianti abortus, bet drauge kviečianti juos padariusias moteris siekti atleidimo ir grįžti į Bažnyčią.

Kardinolas Hickey teigia, jog daugelis moterų po aborto patiria dažnai pasikartojantį liūdesio ir įtampos jausmų derinį, kartais vadinamą „poabortiniu sindromu". „Kitaip tariant aborto auka tampa ne tik vaikas, bet ir motina", - tvirtina kardinolas. „Abortas išties yra ‚sielos žaizda' žmogaus dvasiai, nes per abortus tėvai prisideda prie savo pačių vaikų mirties. Rando audinys gali užtraukti žaizdą, bet jos nepašalins", - toliau rašo jis. Kardinolas Hickey teigia, jog kelias dvasios ramybės link veda per atgailos sakramentą - nuodėmės išpažinimą, nuoširdžią atgailą už nuodėmę ir išrišimą.

* * * * *

Vyskupas Lehmannas ragina padėti Rytų Europos Bažnyčioms. Vokietijos Vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Karlas Lehmannas paragino remti Rytų Europos Bažnyčias. Gegužės 18 d. Mainz'e surengtoje spaudos konferencijoje vyskupas Lehmannas sakė, jog iki politinio lūžio Rytų Europoje įvairiausiais būdais persekiotoms ir priespaudą patyrusioms Bažnyčioms turėtų būti sudarytos sąlygos savarankiškai žengti savo keliu ir pilnavertiškai įsitraukti į visuomenę ir pasaulinę Bažnyčią. Vyskupas Lehmannas surengė spaudos konferenciją gegužės 21 d. pradedamos katalikų fondo „Renovabis" aukų rinkimo akcijos proga.

(Nukelta į 2-trą psl.)

Dar du žingsniai tikros nepriklausomybės link

Laimonas Tapinas

Apžvalgininkai būna dvejopi - vieni pusiau pripiltą stiklinę vadina pustušte, antri - artipilne... Man visad artimesni antrieji, nes taip pasiilgome vilties, tikėjimo, jog mūsų gyvenimas kada nors pradės gerėti. Birželio 9 d. pagaliau buvo padėtas kertinis Būtingės terminalo akmuo, o birželio 12 d. Liuksemburge Ministras Pirmininkas A. Šleževičius pasirašė Europos Sąjungos asocijutos narystės sutartį. Tai neeiliniai įvykiai Lietuvos gyvenime. Po to, kai buvo paskelbta nepriklausomybė ir Rusija buvo priversta išvesti iš Lietuvos savo kariuomenę, šie du faktai - tai bene rimčiausi žingsniai mūsų gerovės ir realaus savarankiškumo link. Tai nedidelė, bet vis dėlto pakankama garantija, kad bus galima išsiveržti iš Rusijos įtakos sferos ir integruotis į Europą.

Rodos, ir vaikui buvo aišku, jog kol Lietuva bus priklausoma nuo Rusijos naftos, tol nebus realios nepriklausomybės, nors ir trys trispalvės plevėsuotų ant Gedimino kalno. Rodos, visi supratome, kad išlieka antros, o gal ir paskutinės ekonominės blokados grėsmė, kurią Rusija vykdys toli gražu ne taip nemokšiškai kaip pirmą sykį. Tad kodėl prireikė net penkerių metų, kad būtų pradėtas statyti savas terminalas, garantuojantis mums energetinius resursus? Kas tam trukdė?

Išskirčiau tris veiksnius. Pirma - savo pačių kvailumą, antra - verslininkus, kurie iš spekuliacijų Rusijos nafta krovėsi sau milijonus ir darė viską, kad nenutrūktų ta aukso gysla. Ir pagaliau trečia - Rusijos slaptąsias tarnybas, puikiai suvokiančias, kad energetinę nepriklausomybę įgijusią Lietuvą parklupdyti būtų nelengva.

Dėl kvailių - ką čia daug pasakysi... Jų visada buvo ir bus, gaila tik, kad pernelyg ilgai su jais buvo diskutuojama. Tačiau, manau, kad ne kvaileliai penkerius metus blokavo naftos terminalo statybą. Bijau, kad tai buvo antrųjų ir trečiųjų jėgų kyšiais, šantažu, klasta, bauginimais ir papirkinėjimais pasiektas rezultatas. O jeigu taip, tai tos juodosios jėgos niekur neišnyko. Nenoriu būti blogas pranašas, bet nuogąstauju, kad iš Būtingės sulauksime ne tik gerų naujienų, jeigu mūsų valdžia neįsisąmonins, jog čia kyla ne šiaip sau statybos, o mūsų valstybės nepriklausomybės pamatai, kurių finansavimas negali užtrukti nė valandos, kurie turi būti saugomi dieną ir naktį.

Asocijuotos narystės pasirašymas su Europos Sąjunga liudija, kad einame teisinga kryptimi, galvodami apie savo saugumą ir didesnį ar mažesnį ekonomikos stabilumą. Ir vis dėlto praėjusią savaitę vykusios net kelios konferencijos šia tema parodė, jog mūsų galvose dėl Europos Sąjungos vyrauja geroka sumaištis ir nuomonių poliariškumas. Tai nėra blogai, nes iki šiol girdėjome tik vieną gaidą - kuo greičiau į Briuselį, o tada jau kepti karveliai ims lėkti į burną... Kita vertus, keistai skambėjo mažųjų partijėlių gąsdinimai, taip bandant kelti savo reitingus. Tautininkai mano, kad reikia stoti ne į šitą Europos Sąjungą, o į kažkokią kitą, modifikuotą, mums palankesnę. Socialdemokratai baidosi, jog, įstoję į Europos Sąjungą, prarasime savo kultūrinį identitetą, ir siūlo pasitenkinti tik asocijuotos narės statusu. Tautos pažanga bijo Europos Sąjungos, kad ši puls ir supirks visą mūsų šventą žemę...

Diskutuoti dėl pačios būtinybės stoti į Europos Sąjungą gal ir nebevertėtų. Teisus Prezidento patarėjas J. Paleckis, sakydamas, jog atsisakius tokios galimybės, liktų tik du keliai - arba stoti į NVS, ką mums draudžia daryti Konstitucija, arba izoliuotis ir būti uždusintiems ir Rytų ir Vakarų blokų.

Integruodamasi į Europą, atvirą prekių, kapitalo, žmonių ir idėjų judėjimui, Lietuva anksčiau ar vėliau pasieks panašų gerovės lygį, kurį yra pasiekusios kitos Europos Sąjungos šalys. Tačiau negalime užsimerkti ir prieš laukiančius sunkumus. Ypač pradiniame etape. Aišku, kad mūsų ūkininkas, turintis vidutiniškai 8,5 ha žemės ir gaminantis brangius produktus, negali konkuruoti su Vakarų žemės ūkio produkcija. Tegu ir panaikinus muitų barjerus, su savo konkurentais Europoje sunkiai galės kautis ir dažna Lietuvos pramonės įmonė. Todėl visai įmanoma, kad įsijungus į Europos Sąjungą šiandien, nedarbas mūsų šalyje pasiektų grėsmingą mastą.

Todėl mums derėtų kuo detaliau ir kruopščiau išstudijuoti, išsiaiškinti, kokią naudą ir kokius nuostolius patirsime integravęsi į Europą. Šiandien apie tai dar kalbame tik hipotezių lygiu. Tuo tarpu Višegrado šalys jau pradeda vykdyti bendrą tokių tyrimų programą. Gal ir mums derėtų tuo užsiimti kartu su latviais ir estais, su kuriais sėdime viename Eruopos vagone. Antras ir kur kas sudėtingesnis etapas - parengti tokią mūsų ūkio restruktūrizacijos programą, orientuotą į Europos laisvąją rinką, kad jos smūgiai būtų kaip galima labiau amortizuoti. Ir trečia - nuolat informuoti visuomenę, aiškinti, ką laimės ir ką praras Lietuva ir kiekvienas jos pilietis, įsijungus į Europos Sąjungą. Žinant, kad visada atsiras (ir jau atisranda!) populistų, kurie norės atkreipti į save dėmesį, įrodinėdami ir naftos terminalo, ir stojimo į Europos Sąjungą kenksmingumą, reikia rimtai ir atsakingai ruoštis anksčiau ar vėliau įvyksiančiam referendumui dėl Mastrichto sutarties. Prarasti šią galimybę būtų baisiausia klaida, kokią tik galima įsivaizduoti

„L.R."

Katalikų Bažnyčios Informacija

(Atkelta iš 1-mo psl.)

„Renovabis" nori padėti Rytų Europos jaunimui. Vokietijos katalikų šalpos fondas „Renovabis" didžiausią dėmesį šiais metais ketina skirti Rytų Europos jaunimui. Kaip gegužės 11 d. Miunchene žurnalistams pareiškė „Renovabis" reikalų vedėjas Eugen Hillengasses, bus remiamos mokyklos, švietimo projektai ir bažnytinis darbas su jaunimu. Jis tikisi, kad naujiems Rytų Europos projektams finansuoti bus skirta apie 50 milijonų Vokietijos markių. Vidurio ir Rytų Europoje jau remiami bažnytiniai jaunimo namai, tarptautiniai jaunimo susitikimai, religiniai ir profesiniai kvalifikacijos kėlimo kursai. Daug dėmesio fondas taip pat skiria tikybos dėstymo sistemos kūrimui ir jaunuolių su negalia pagalbai. „Renovabis" siūlo „pagalba savipagalbai" ir nenori finansuoti ilgalaikių projektų.

* * * * *

Caritas Internationalis: kovoti su skurdu. Pasaulinė katalikų karitatyvinė organizacija „Caritas Internationalis, vienijanti daugiau negu 140 nacionalinių Caritas organizacijų, nori savo pagalbos akcijas visame pasaulyje sieti su taikos ir didesnio teisingumo siekimu. Gegužės 14 d. paskelbtame baigiamajame XV visuotinio suvažiavimo pareiškime delegatai įsipareigoja drauge su kitomis humanitarinėmis organizacijomis kovoti su diskriminacija ir skurdu. Padedamas vietos bendruomenių, šeimų ir jaunų žmonių, Caritas Internationalis sieks skatinti žmogaus orumą ir prisidėti prie teisingesnės visuomenės, kuri remtųsi teisingesniu pasaulio išteklių paskirstymui, kūrimo. Caritas, vykdydamas savo pagalbos akcijas bei ypatingas kovos su badu ir Aids plitimu pasaulyje iniciatyvas, taip pat ketina daug dėmesio skirti tarpkonfesiniam ir tarpreliginiam bendradarbiavimui.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams $35. Kituose kraštuose $40. Atskiras numeris $1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - $2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Kas teršia Baltijos jūrą?

Gegužės 30-birželio 1 dienomis Snkt Peterburge įvyko Helsinkio konvencijos Baltijos jūros gynimo komisijos (HELKOM) posėdis. Šitą konvenciją 1992 metais pasirašė devynios Baltijos jūros regiono šalys. Šiemetinis komisijos posėdis - jau šeštas. Kaip pranešė komisijos sekretorius p.Elinas, Švedijos-Baltijos jūros žemėlapyje užfiksuoti 132 teršalų židiniai. Daugiausia juos „veisia" pramonės įmonių atliekos, išmetamos į jūrą, bei valymo įrenginių nepakankamas pajėgumas. Vienu didžiausiu Baltijos teršėju pripažintas Peterburgo miestas, nors šiemet, užsidarius kai kurioms stambioms įmonėms, pramonės teršalų miestas išpylė mažiau.

Didelį specialistų susirūpinimą kelia ir radioaktyvūs teršalai. Nors jų kiekis Baltijos jūroje, anot ekspertų, „dar nekelia pavojaus žmonių gyvybei", rūpintis verčia įvairių avarijų galimybė. Labiausiai jūrai kenkia „žydėjimas" - gausybė jūržolių. Giluminiuose vandenyse pastebimai mažėja deguonies. O Gotlando saloje šiemet jau žuvo šimtas tūkstančių paukščių.

Gimtoji Baltijos jūra - motinėlė pamažu tampa pamote...

Sofija Marčenytė (E.L.)

Žemaičių bajorai ginčijosi kaip ir senovėje

Saulius Bukauskas

Telšiuose, Žemaičių „Alkos" muziejuje, įvyko pirmasis Žemaitijos bajorų suvažiavimas. Jį atvyko svečių iš Kauno, Šilalės, Klaipėdos.

Lietuvos karališkosios bajorų sąjungos senatui atstovaujantis kaunietis bajoras Jonušas Kliučinskas, seniausias sąjungos narys, dalyvavęs dar prieškarinėje šios organizacijos veikloje, suvažiavimui pasiūlė Telšių apskrities draugijos nuostatus, nuo kurių ir prasidėjo karšti ginčai. Daugelis bajorų steigiamą organizaciją siūlė pavadinti Žemaičių bajorų draugija, tačiau J.Kliučinskas buvo įsitikinęs, jog Telšiai neturi išimtinės teisės tituluotis visos Žemaitijos vardu. Anot jo, tokias pat pretenzijas gali tuojau pat pareikšti ir Raseiniai.

Kilo netrumpos istorinės diskusijos, kurios tęsėsi tol, kol kažkuris bajoras prisiminė, jog Žečpospolita irgi sužlugo dėl nesibaigiančių ginčų bajorų seimeliuose.

Galutinės nuomonės dėl pavadinimo suvažiavimas taip ir nepasiekė. Pasitenkinta išrinkus septynių žmonių tarybą. Ji ir nuspręs, kaip vadinsis įsikūrusi draugija.

„L.R."

Lengvatos laisvės gynėjams - Lietuvos vyriausybės nutarimu, nukentėjusiems kovose prieš sovietų agresiją 1991 m. - žuvusiųjų šeimoms bei invalidais tapusiems, pagal Sausio 13-osios draugijos pateiktus sąrašus - gyvenamųjų patalpų nuomos, komunalinių bei ryšių paslaugų mokestis bus sumažintas 50%, praneša ELTA birželio 7 d. Paslaugas teikiančioms įmonėms ir organizacijoms išlaidas kompensuos miestų arba rajonų savivaldybės iš savo lėšų.

JTO JUBILIEJUS

Rašo dr. Jonas Kunca

1945 birželio 26 d. suvažiavo į San Franciską 1700 atstovų iš visų planetos kampų ir be diskusijų prėmė Alger Hiss paruoštą JTO konstituciją, kurios tikslas yra išlaikyti pasaulyje taiką. Organizacijos kūrėjai: JAV, Anglija ir Rusija pasiliko sau veto teisę, kurią dar davė ir Prancūzijai bei Kinijai. Atseit ši organizacija negalėtų priimti rezuliucijos, kurios nenori nors vienas iš turinčių veto teisę.

Kątik sukako 50 metų nuo JTO įkurtuvių. Verta pažiūrėti, ką ji atsiekė per tą laikotarpį ir ko negalėjo ar nenorėjo įgyvendinti. Reikia pripažinti, kad JTO daug padėjo pabėgėliam, ištiktiem gamtos nelaimių, propagavo dekolanizaciją, pagelbėjo išnaikinti kai kurias užkrečiamas ligas, teikė ekonominę ir technologinę pagalbą nuskurdusiom šalim. Daug kur JTO taikos kariai laiko atskyrę priešingas puses, kad išvengti ginkluoto susidūrimo. Tuos gerus darbus palieka lyg ir šešėlyj JTO daromos klaidos. Nepagėjė ji sustabdyti karo nei Bosnijoj, nei Somalijoj, nei Čečėnijoj. Šiais metais „taikos išlaikytojam" teks sumokėti 3,5 milijardo dolerių, kai JTO metinis biudžetas yra tik 2,6 milijardo. Gi rezultatai buvo menkučiai. Nelogiškas milijardų mėtymas berods privedė JTO prie ekonominės krizės, prie kurios prisidėjo didžiulė organizacijos biurokratija. Po pat JTO įsteigimo ji turėjo 1500 tarnautojų, o dabar jų yra apie 50.000! Tą patį uždavinį dažnai sprendžia kelios JTO įstaigos. Yra gandų, kad organizacijai trūksta išlaidų ir pajamų kontrolės. Visi nori milžti JTO karvutę, ir pieno pradeda neužtekti.

Ford Fundacija siūlo praplėsti Saugumo Tarybą, apkarpyti veto teises, įsteigti nuolatinę JTO kariuomenę ir uždėti tarptautinius mokesčius, kad padėti ją išlaikyti. Panašių kritikų ir pasiūlymų yra daugybė. Deja, per jubiliejaus šventę nesigirdėjo apie organizacijos reformų reikalingumą. Svetimi JTO nepertvarkys. Tai turi padaryti ji pati. Pasipriešinimo netruks iš tų 50.000, daugiausiai nereikalingų, biurokratų. Bet kitos išeities nėra, jei norim išsaugoti tą JTO, kuri, nors toli gražu nėra tobula, bet vis dėl to be jos būtų dar blogiau.

1945 m. kai kas pranašavo jog 1970 m. bus III-čias pasaulinis karas. Taip neįvyko, nes JAV ir Rusija turėjo atbaidančius nuo karo atominius ginklus. Bet ir JTO prie taikos išlaikymo šiek tiek prisidėjo. Paskutiniu laiku JTO išsigimė ir nesugeba nuspręsti, kur jai galima ir kur negalima įsikišti. Nėra prasmės siųsti neginkluotus JTO mėlinkepurius sustabdyti karo veiksmus, kai jie neturi nei ginklų, nei leidimo juos vartoti. Šiai Bosnijoj milijardinės JTO išlaidos nieko neatsiekė, nes ten pradėta veikti per vėlai ir per švelniai. Geriau nebūtų uždraudę bosnijiečiam apsiginkluoti ir patiem apsiginti. Dabar yra aišku, kad JTO privalo būti reorganizuota arba likviduota. Per 50 m. JTO jubiliejų prez. Clinton'as įspėjo suvažiavusius narius, kad ši organizacija privalo persitvarkyti. Tiesa, jis pasisakė už greitos reakcijos karo dalinių pasiuntimą į Bosniją, tik be amerikiečių dalyvavimo. JAV senatas nežada prisidėti prie padengimo išlaidų, susijusių su tokių dalinių pasiuntimu ir išlaikymu. Nors virš 60% amerikiečių yra už UNO egzistenciją, Vašingtonas nenoriai dalyvauja JTO nutarimų vykdyme, nei tos organizacijos išlaikyme.

Vėl veto teisė dažnai yra panaudojama apginti kaltininkus, kaip kad buvo paskutiniam Saugumo Tarybos balsavime dėl Izraelio nutarimo nusavinti arabų žemes Jeruzalės centre. Visi balsavo prieš tokį Izraelio valdžios žingsnį. JV sustabdė Izraelio pasmerikimą panaudodamasveto teisę. Jei Rusija užpultų Pabaltijį, JTO Saugumo Taryba negalėtų jos nubausti, nes Maskva vetuotų tokią iniciatyvą. Veto teisės klausimas turi būti peržiūrėtas, o į Saugumo Tarybą įtraukta Vokietija ir Japonija.

Po 50 metų JTYO randasi kryžkelėje.

Mums svarbu, kad ši organizacija persitvarkytų taip, kad ji galėtų išlaikyti taiką ir teisingumą pasaulyje.

Susitikimas po 55 metų

Rašo Kun. Antanas Valantinas

Karo audros, sovietinė ir vokiškoji okupacija į svetimus kraštus nubloškė daug mūsų tautiečių, kurių tarpe buvo ir nemažas skaičius kunigų. Taip pat ir iš 1940 metų Kauno kunigų seminarijos laidos 5 jauni kunigai pasitraukė iš Lietuvos. Ilgą laiką apie juos nieko nežinojome. Atsižvelgiant į sovietinio saugumo daromas įvairias pinkles, su jais nesusirašynėjome. Nerašė ir jie mums. Kai Lietuva atgavo laisvę, atsinaujino ryšiai su svetur gyvenančiais kunigais.

Šiemet, birželio 3 dieną mane aplankė kurso draugas kun. Jonas Tamulis, su kuriuo nesimatėme 55 metus, nes jis išvyko iš Lietuvos per pirmąją sovietinę okupaciją. Susitikome du seneliai. Jei kur kitur būtume susitikę, tai vienas kito būtume nepažinę. Teisingas lotynų priežodis: Tempora mutantur, et nos mutamur in illis (Laikai keičiasi, o juose keičiamės ir mes).

Kalbėjomės su juo net dvi valandas. Kadangi iš „Tėvškės Aidų" šiek tiek pažįstų Australijos lietuvių gyvenimą, tai man malonu buvo išgirsti iš jo, kad jis darbavosi tarp Australijos lietuvių. Net 5 metus kunigavo Brisbanės katedroje. Brisbanėj gyveno apie 200 lietuvių. Todėl lietuvis kunigas jiems buvo labai reikalingas. Iš Brisbanės kun. Jonas Tamulis išvyko į Angliją ir kai kurį laiką darbavosi Londone. Po to vėl grįžo į Australiją ir kunigavo Sydnėjuje, kur gyvena daug lietuvių. Ten darbavosi, kol jo vietą užėmė kun. Petras Butkus. Iš Australijos kun. Jonas Tamulis išvyko į JAV, kur ir dabar tebegyvena.

Aš manau, kad Australijos lietuviai kun. Joną Tamulį dar prisimena.

Kun. Jonas Tamulis yra gimęs Jurbarko parapijoje. Ten dar gyvena jo giminės. Kunigas Jonas jau kelintą kartą lankosi Lietuvoje. Visai grįžti į Lietuvą neketinąs, nes manąs, kad po 55 metų, praleistų kitur, sunku būtų adaptuotis.

Ar norima nupirkti politinius kalinius?

Violeta Gustaitytė

„Dar viena mūsų skaldymo forma - tai Vyriausybės sudarytas fondas remti politinius kalinius, tremtinius, rezistentus", Kaune vykusiame Lietuvos politinių kalinių sąjungos Kauno skyriaus ataskaitiniame susirinkime teigė Kauno skyriaus pirmininkas A.Padleckis. Šiuo nutarimu, pasak pirmininko, Vyriausybė nori „nupirkti jus už trisdešimt sidabrinių".

Tomis pašalpomis, A.Padleckio tvirtinimu, bus mėginama pademonstruoti, kad „tarp Vyriausybės šalininkų yra ne tik Petkus, Skuodis, bet ir tie, kurie gauna tas pašalpas". Anot A.Padleckio, „jie nori įteisinti Skuodžio gerą vardą, kad galėtų šeimininkauti KGB rūmuose."

Kaip sakė A.Padleckis, „mes negalim tų žmonių smerkti, bet turim įsisąmoninti, į kur šitas papirkinėjimas veda".

Aptardamas vienerių metų sąjungos Kauno skyriaus darbą, skyriaus pirmininkas A.Padleckis akcentavo, jog „sąjungos jėga - tik vienybėje". Tačiau, pasak A.Padleckio, į ją vis kėsinamasi ir mėginama sąjungą suskaldyti.

Pirmininkas prisiminė ir parėjusios kadencijos buvusį Kauno skyriaus pirmininką Z.Medinecką. Pastarasis, pasak A.Padleckio, „atėjęs į pirmininko postą parodė diktatorišką elgesį ir nesiskaitymą su nariais".

Dabartinis pirmininkas A.Padlekis sąjungos narius ragino mokytis iš praeities klaidų ir būti budriais, kad „į tarybą nepakliūtų naujų medineckų".

A.Padleckio teigimu, sąjungos Kauno skyriaus finasinė būklė yra sunki. O labdarą gauti trukdo viena kliūtis. anksčiau, pasak A.Padleckio, buvo Politinių kalinių sąjunga ir Tremtinių sąjunga. Ir visiems buvo aišku, kas yra kas. Tačiau kai Tremtinių sąjunga, anot A.Padleckio, prie savo pavadinimo „nusprendė pridėti mūsų pavadinimą" ir tapo Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, prasidėjo sumaištis.

A.Padleckis sakė, kad daugelis įmonių vadovų „nebesusigaudo" jų organizacijose.

Jie, A.Padleckio teigimu, nepatiki, jog Politinių kalinių sąjungos Kauno skyrius negauna jokios labdaros iš užsienio ir neturi patalpų, kurias galėtų išnuomoti.

Pirmininkas priminė ir kiek bei kokių protesto laiškų sąjungos Kauno skyriaus vardu per šios kadencijos laikotarpį buvo parašyta Vyriausybei.

Susirinkimas patvirtino revizijos komisijos ataskaitą, išrinko dvidešimt trijų narių tarybą. Lietuvos politinių kalinių sąjungos Kauno skyriaus pirmininku vėl išrinktas A.Padleckis. „L.R."

Kaltinimai lietuviams - netgi Australijoje

Birželio 6 d. Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Australijos lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininką Andrių Žilinską su žmona Aida.

A.Žilinskas Prezidentą informavo apie neseniai Australijoje kilusį sąmyšį: prieš kelis mėnesius du populiariausi australijos dienraščiai paskelbė, kad šalies policija turi 15 žydų kankinimu įtariamų dabar Australijoje gyvenančių lietuvių pavardes ir išspausdino vietovių, kuriose gyvena įtariamieji, sąrašą. Nedidelėje Australijos lietuvių bendruomenėje kilo sąmyšis, žmonės pradėjo įtarinėti vieni kitus.

Išeiviai Algirdo Brazausko teiravosi, ar tokią informaciją Australijos pareigūnams galėjo suteikti Lietuvos valdžia. Prezidentas paneigė tokias prielaidas.

Susitikime taip pat svarstytos pilietybės ir teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą grąžinimo užsienio lietuviams problemos. Kalbėta apie Prezidento dekretu vasario 1 dieną sudarytą komisiją Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pataisų projektui rengti. Šioje 17 narių komisijoje - Lietuvos užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijų, Prezidentūros pareigūnai, Seimo nariai, taip pat lietuviai išeiviai iš Australijos, Kanados, Vokietijos, Rusijos ir JAV.

Susitikime taip pat svarstyta galimybė išeivijoje gyvenantiems lietuviams gauti daugiau informacijos iš tėvynės. Pažymėta, kad čia daugiau galėtų padėti Lietuvos diplomatai, reziduojantys užsienyje.

„L.R."

Lietuva nugalėjo Kroatiją - Dienraščiai liepos 3 d. skelbia, kad Europos krepšinio rungtynėse Lietuva nugalėjo Kroatiją, kuri yra olimpijados sidabrinio medalio laimėtoja. Lietuvos komanda laimėjo 90-80 taiškais. Iš lietuvių daugiausiai taškų surinko Šarūnas Marčiulionis 27 ir Arvydas Sabonis 25 Lietuvos naudai. Šiuo laimėjimu Lietuvos komanda pateko į finalus Graikijos sostinėje Atėnuose.

Lietuvai padarytą žalą dabar skaičius nauja komisija

Rita Grumadaitė

Vyriausybės komisija, kuri nagrinės pokario metais Lietuvai padarytą žalą, turi įvertinti 1940-1991 metų sovietinės okupacijos nuostolius ir 1991-1993 metais Rusijos Federacijos kariuomenės padarytą žalą.

Pasak komisijos pirmininko, ekonomikos ministro Aleksandro Vasiliausko, nėra nurodyta konkretaus termino, per kurį turėtų būti atliktas šis darbas. „Darysime, kiek galime ir kas įmanoma. Reikia surinkti ir susisteminti informaciją. O toliau politikų darbas, kaip jie sugebės pasinaudoti mūsų rezultatais", - sakė ministras.

Posėdyje kalbėta apie būtinybę parengti žalos vertinimo koncepciją. Manoma ne vien pinigais įvertinti nuostolius, bet ir susigrąžinti kai kurias materialines vertybes, pavyzdžiui, atgauti Rusijoje esančius Lietuvos archyvus. O gal dar ten yra išvežtų meno kūrinių ir kitų vertybių, sakė ministras.

Kita vertus, norint derėtis dėl materialinės kompensacijos, reikia ją pagrįsti tai įrodančiais dokumentais. Pavyzdžiui, reikia surinkti duomenis apie deportavimus - kiek žmonių ir kur buvo išvežta, kiek žuvo, kokia jiems žala padaryta. *Pagaliau, nepaisant to, pavyks ar nepavyks su Rusija* susitarti dėl kompensacijų, komisijos atliktas darbas liktų istorijai, tvirtino A.Vasiliauskas.

Ši komisija perims jau atliktus tyrimus ir apskaičiavimus. Jos įgaliojimai gana dideli - sprendimai privalomi ministerijoms ir žynyboms. Tačiau ministras sutiko, kad komisija negalės priversti dirbti „konkretaus asmens".

Buvusios Valstybinės derybų su Rusija delegacijos vadovo Č.Stankevičiaus nuomone, nebus nieko gero, jeigu šiems darbams nebus skirtas finansavimas ir etatinių darbuotojų. „Darbas didelis ir rimtas", - sakė jis.

Šios delegacijos ekspertai yra apskaičiavę nuostolius, 1940 metais padarytus Lietuvos kariuomenei. Užgrobtas karinis turtas vertinamas ne mažiau kaip 680 milijonų JAV dolerių. Apytiksliais duomenimis, svetimos kariuomenės buvimas ir su tuo susijusi žala, padaryta ūkiui, žemei, gamtai, žmonėms, galėtų siekti 80 milijardų dolerių. Į šią sumą neįskaičiuojama iš jos užimtų žemių negauta nauda. Beje, prieš kelerius metus VLIK suskaičiavo dar daugiau nuostolių. Č.Stankevičius priminė, kad buvusios derybų su Rusija delegacijos ekspertai buvo suformulavę konceptualias *nuostatas, kaip vertinti nuostolius, išskirtos žalos rūšys.*

Po Vyriausybės komisijos posėdžio su ekonomikos ministru A.Vasiliausku beveik valandą kalbėjosi Rusijos ambasadorius N.Obertyševas. Po to paklausė ambasadorių, ar šis susitikimas susijęs su vykusiu posėdžiu. Jis atsakė, kad tai buvo mandagumo, vadinamasis protokolinis vizitas - iki šiol dėl užimtumo neturėjęs laiko aplankyti ministrą. Pasak N.Obertyševo, buvo aptarti kai kurie ekonominio bendradarbiavimo klausimai tarp Rusijos ir Lietuvos, o apie kompensacijas tik užsiminta. Ambasadorius sakė, kad vizitas per ministrą buvo numatytas beveik prieš savaitę. Beje, ir posėdis buvo iš anksto numatytas.

O koks Rusijos požiūris į galimas žalos kompensavimo sąskaitas? „Kiekviena šalis dėl to turi savo politiką", - pažymėjo ambasadorius. Tuo rūpintis yra ne jo, o atskirų Rusijos tarnybų darbas. Deklaracijoje, kurią 1993 metų rugpjūčio 30 dieną suderino Lietuvos ir Rusijos prezidentai, sakoma, jog kompensacijos turi būti derybų objektas. „Matyt, įvyks tokios derybos, o kada tai bus, dabar sunku pasakyti", - sakė N.Obertyševas.

„L.R."

LIETUVA IR EUROPOS SĄJUNGA

Vyriausybės rūmuose dviejų dienų seminarą žurnalistams surengė Vokietijos ir Prancūzijos ambasados

Žurnalistikos instituto docentas bei dienraščio „Lietuvos rytas" apžvalgininkas Laimonas Tapinas sakė nesutinkąs su Prezidento Algirdo Brazausko teiginiu, kad integruojantis į Europą ir Lietuvai siekiant tapti pilnateise Europos Sąjungos (ES) nare, lietuviams teks atsisakyti „agresyvaus tautiškumo". Pasak L.Tapino, „tautiškumas, užsienyje vadinamas nacionalizmu, Lietuvoje turi teigiamą atspalvį", - jis esąs refleksiško pobūdžio.

Mes tikimės, kad integracija į Europą užtikrins mūsų ekonominį plėtojimąsi bei saugumą, tačiau Lietuva - specifinis ir gana konstruktyvaus, istorijos suformuoto mąstymo kraštas, kalbėjo apžvalgininkas.

Jo nuomone, iš Vakarų atėjusi krikščionybė bei tai, kad Rytai buvo užgrobę mūsų šalies žemes ir privertę pusę amžiaus gyventi socialistinėje santvarkoje, „suformavo trečio kelio ieškojimo, nesikišimo ir saviizoliacijos fenomeną".

Beveik 4 milijonus gyventojų turinčioje Lietuvoje įregistruota daugiau kaip 2300 visuomenės informavimo priemonių. Sociologiniai tyrimai rodo, kad jomis visuomenė pasitiki bene labiausiai, pirmenybę suteikdama tik Bažnyčiai, todėl nuo to, kaip bus rašoma bei kalbama apie ES, priklausys ir galimo mūsų šalies gyventojų referendumo dėl tikrosios narystės ES rezultatai, pažymėjo L.Tapinas.

Seminare taip pat buvo pareikšta nuomonių, kad ne vien Lietuvoje, bet ir daugelyje užsienio valstybių paprasti piliečiai nedaug ką žino apie ES.

Diskutuodamas apie galimus narystės ES trūkumus, Seimo narys Justinas Karosas teigė, kad Lietuvoje kol kas nėra „euroskeptikų", nes ES problema - „debesyse plaukiojanti". „Kol kas jaučiu perdėto optimizmo gaidelę", todėl Lietuvai dar neaktualus klausimas, kuri partija atstovaus „euroskeptikams", kalbėjo parlamentaras. Jo žodžiais, dar tik aiškinamasi, kas yra ES, po to „tai teks išaiškinti žmonėms". „L.R."

PADIDĖJO INFLIACIJA

Žydrūnas Damauskas

Praėjusio mėnesio pradžioje nepriklausomi ekonomikos ekspertai prognozavo, jog infliacija gegužės mėnesį padidės, nes pakilo energetikos išteklių tarifai. Ekspertai neapsiriko, nes gegužės mėnesį infliaciją Lietuvoje sudarė 2,2 proc., nuo balandžio mėnesio padidėjusi 0,8 proc. Per 5 šių metų mėnesius infliacija sudarė 15,6 proc.

Daugiausia gegužės mėnesį pabrango išlaidos būstui, kurui ir energijai - 8 proc. 5 proc. pakilo transporto ir ryšių paslaugų kainos, 4,8 proc. - alkoholiniai gėrimai ir tabako gaminiai. Iš viso maisto produktai, gėrimai bei tabako gaminiai praėjusį mėnesį pabrango 1,3 proc.

Per penkis 1995 metų mėnesius labiausiai pakilo maisto produktų kainos - net 18,3 proc. Antrojoje vietoje - transportas ir ryšiai (16 proc.), trečiojoje - energetikos išlaidos (15,8 proc.).

Ekonomikos eksperto E.Maldeikio nuomone, dabartinį infliacijos lygį lemia „minkšta" biudžetinė politika", netiesioginis įmonių subsidijavimas bei sezoniniai svyravimai (pavyzdžiui, atostoginių mokėjimas biudžetinių įstaigų darbuotojams).

Ekonomikos ministerijos Makroekonominės politikos departamento direktorius G.Miškinis mano, jog šįmet infliacija bus didesnė negu 25 proc. Vyriausybė savo trimetėje ūkio raidos programoje prognozavo, jog infliacija 1995 metais neviršys 25 proc. Direktorius neabejoja, kad rudenį infliacija vėl padidės, kadangi prasidės šildymo sezonas su naujomis karšto vandens ir šilumos kainomis. „L.R."

Valstybės sekretoriaus laiškas užsienio reikalų ministrui

Ministras P. Gylys gavo JAV valstybės sekretoriaus Warreno Christopherio laišką, kuriame reiškiama padėka Vyriausybei už paramą pratęsiant Branduolinio ginklo neplatinimo sutartį (NPT) neribotam laikui. Laiške teigiama, kad šį sutartis sustiprins visų pasaulio tautų ir žmonių saugumą. JAV dėjo dideles pastangas, kad NPT būtų pratęsta besąlygiškai ir neribotam laikui. Todėl Lietuvos Vyriausybės sprendimas buvo labai svarbus siekiant realizuoti šį uždavinį. Dokumente Christopheris taip pat dėkoja Lietuvai, parėmusiai Kanados pasiūlymą pratęsti NPT neribotam laikui, tuo būdu prisidėjusiai prie valstybių siekto konsensuso. Laiško pabaigoje rašoma, kad JAV ir ateityje bendradarbiaus su Lietuvos bei kitų NPT šalių vyriausybėmis, siekdama užtikrinti, kad Niujorke priimti sprendimai būtų gerbiami ir NPT nuostatos išliktų tvirtos ir patikimos.

TRUMPAI

Tarp daugybės problemų aktualiausios šį pavasarį problemos. Lietuvos žmonių daugumai aktualiausia problema - kaip pragyventi? Algos ar pensijos daugeliui neužtenka duonai ir apsimokėti už vis brangstančias buitinės paslaugas. Lyginant su Latvija ir Estija, Lietuvoje algos mažiausios, o prekės ne ką pigesnės. Tik nedidelei Lietuvos žmonių daliai aktualiausios problemos - kaip išlaikyti ir pagausinti prisigrobtą turtą.

Čikagos „Town of Lake" rajone buvusi lietuviška Šventojo Kryžiaus parapija šių metų pradžioje buvo perduota meksikietiškai bendruomenei.

Rusijos kariuomenė tęsia karo veiksmus. Rusijos pajėgos, stumiančios čečėnų sukilėlius iš žemumų, pranešė užblokavusios keturis pagrindinius regionus, kuriuose dar laikosi separatistų pajėgos.

Pasak Rusijos karinio šaltinio, kalnų link nustumti sukilėliai šiuo metu yra apsupti Šatojaus, Nožai Jurto, Bamuto ir Dargo kaimų apylinkėse.

Federalinės pajėgos užėmusios Vedeną, susitelkė likusiųjų sukilėlių atramos punktams atakuoti.

Mokslininkai mano, kad kompiuteriai kalbės. Didžiosios Britanijos kompiuterių specialistai pranašauja, kad per artimiausius 25 metus kompiuteriai galės patys sau kurti programas, kalbėti ir klausyti savo šeimininkų.

Safoke įsikūrusios kompanijos „Telecom Laboratories" sudėtingų operacijų centro profesorius Peteris Cochrane'as ir jo kolegos pranešė, kad ateities kompiuteriai padarys informacijos gavimo ir perdavimo technologijų perversmą.

„Po kelerių metų telefono numerius rinksime balsu, o mašina galės atpažinti, kas mes esame', - pasakė P.Cochrane'as. Mokslininkų grupės pranešime teigiama, kad anglų kalba taps visuotine, o keleiviniai lėktuvai skraidys keturiskart didesniu negu garsas greičiu.

Alytiškiai verbuojami į Prancūzijos legioną

Romas Jankauskas

Nuo gegužės pradžios turistinė firmą „Legenda" Alytuje siūlo alytiškiams vykti į Prancūzijos svetimšalių legioną. Kviečiami 18-40 metų vyrai. Pirmoji dešimties žmonių grupė, už vizas ir kelionę sumokėjusi po 200 JAV dolerių, į Prancūziją išvyks po kelių dienų.

Iš viso į firmą kreipėsi apie šimtą vyriškių. Tai dažniausiai čia darbo nerandantys 18-25 metų vaikinai. Kontraktas sudaromas penkeriems metams. Legionieriams iš pradžių žadamas 300 JAV dolerių atlyginimas per mėnesį. Kontrakto sąlygos griežtos: po dviejų savaičių karantino jie galės paskambinti į Lietuvą. Atostogų į ją grįš ne anksčiau kaip po dvejų metų.

Firma rekomenduoja būsimiems legionieriams prieš važiuojant pasitikrinti sveikatą. Jeigu dėl jos būklės kuris legionui netiks, grįžti tėvynėn jam teks savo lėšomis. (L.R.)

Australija skatina savo gaminių eksportą į Lietuvą

Australijos ambasadorius Johnas Burgessas ir ambasados trečioji sekretorė Julia Dixon „Rytuose–Vakaruose". P.Lileikio nuotr.

Lankėsi Kopenhagoje reziduojantis Australijos ambasadorius John Burgess ir ambasados trečioji sekretorė Julia Dixon. Tai ambasadoriaus atsisveikinimo vizitas. Per pusketvirtų metų jis keturiolika kartų buvo atvykęs į Lietuvą.

Ambasadoriaus paprašyta apžvelgti Australijos ir Lietuvos santykių raidą jo veiklos metu. Jis paminėjo 1993 metais pasirašytą susitarimą dėl prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo. Pagrindinis Australijos eksportas į Lietuvą šiandien - vilna „Drobės" fabrikui. Australija importuoja iš Lietuvos šiek tiek medienos gaminių. Ambasadoriaus nuomone, prekyba plėsis, nes valstybinė draudimo įstaiga garantuoja eksporto į Lietuvą apmokėjimą. Lietuva - pirmoji iš trijų Baltijos valstybių, į kurią šitaip skatinamas Australijos eksportas.

Australija padeda Lietuvai rengti specialistus. Šiuo metu šioje šalyje tobulinasi vienas Užsienio reikalų ministerijos darbuotojas ir trys vadybininkai. Australai taip pat yra rengę seminarų Lietuvoje.

Tarptautinės politikos srityje šalys keičiasi informacija. Neseniai Australijos vyriausybė paprašė Lietuvos paremti Australijos kandidatūrą į nenuolatines Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nares.

Svečiai papasakojo ir Australijos aktualijas. Bene svarbiausia politinė problema - Australijos apsisprendimas pasitikti trečiąjį tūkstantmetį tapus respublika. (Šiandien, kaip ir kolonijų laikais, valstybės galva tebėra Didžiosios Britanijos karalienė). Šalies himnas jau pakeistas, svarstoma būsimoji vėliava.

Sunkiausia vidaus problema tebėra aborigenų - jų belikę 200 tūkstančių - likimas. Baltiesiems emigrantams apsigyvenant žemyne, jie buvo stumiami vis tolyn ir tapo skurdžiausia socialine grupe. Valdžia jau ne pirmi metai rupinasi ištaisyti jiems padarytas skriaudas. Ambasadoriaus nuomone, neseniai žengtas svarbus žingsnis pripažįstant aborigenams išskirtines teises į žemės nuosavybę rajonuose, iš kurių jie kilę.

Australija aktyviai veikia stiprinant APEC (Azijos ir Ramiojo vandenyno bendradarbiavimo organizacija). Jai priklauso ir šiaurės Azijos šalys - Kinija, Japonija, Taivanas ir Pietryčių Azijos šalys. Į jas nukreipiama 60 proc. Australijos eksporto. APEC bendrauja ir su kitame Ramiojo vandenyno krante esančiomis Šiaurės ir Pietų Amerikomis.

Šiuo metu šalis priima apie 70 tūkstančių svetimšalių per metus (anksčiau priimdavo 100-120 tūkst.). Nenustatinėjama kvotų atskiroms šalims, naudojama vadinamoji taškų sistema, kai besikreipiančiojo naudai priskaičiuojami anglų kalbos mokėjimas, giminystės ryšiai, specialybė ir t.t.

Per darbo Kopenhagoje laiką ambasadoriaus John Burgess šeima (sūnus ir trys dukterys) pagausėjo dviem anūkais.

„Lietuvos Ryto" Inf.

EUROPOS SUTARTĮ PASITINKANT

(ELTA). Krikščionių demokratų partija ir Konrado Adenauerio fondas birželio 8-9 dienomis sostinėje surengė konferenciją „Europos sutartį pasitinkant - integracijos ekonominiai aspektai".

Konferencijoje savo nuostatas dėl Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą išdėstė Demokratinės darbo, Krikščionių demokratų, Tėvynės sąjungos, Socialdemokratų partijų, Politinių kalinių ir tremtinių, Lietuvių tautininkų sąjungų vadovai. Apie Rytų Vokietijos integraciją į Europos Sąjungą pasakojo Bundestago deputatas Kerstenas Wetzelis.

Daugiausia buvo kalbama apie Lietuvos ekonominės integracijos į Europos Sąjungą būklę, reikalavimus ir perspektyvas. Pranešimus skaitė Krikščionių demokratų partijos, Seimo Užsienio reikalų komiteto, Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos tarptautinių ekonominių ryšių departamento ir kitų institucijų atstovai. „L.R."

Meckaitis Australijoje

E.Šidlauskas

(Tęsinys iš „T.A." Nr. 25)

12.

Nutilus žmonelei, Meckaitis staiga prisiminė, seniai, seniai, dar savo vaikystėj girdėtus motinos žodžius:

- Tu ieškai to, ko aš ieškojau prieš daug, daug metų.
Net ir šiandie surasti negaliu.
Tu ieškai to, kas krūtinėj liepsnoja,
Kas verčia žmogų pravirkti maldoje...

- Ar aš supratau jos žodžius? - Nusišypsojęs pagalvojo ir čia pat, pažiūrėjęs į žmonelės džiaugsmu spindinčias akutes, atsakė:

- Taip širdele, surasim atsakymą ten.

Neilgai trukus, Meckaičiai atvažiavo į didmiestį, kur (kaip laikraščiai rašė) lietuvybė pasipuošusi pilname savo grožyje; organizacijos paosėdžiauja, chorai, oktetai dainuoja, solistai koncertuoja, o paskaitos laikomos ir jaunimui ir senimui. Sako, Lietuvoje, anais laikais, tik lietyvybės nebuvo, kiek jos dabar yra čia. Dėka Meckaitienės sugebėjimams, jie naujoje bendruomenėje prisistatė ne taip jau blogai, nuo pat pirmųjų kūrimosi dienų, pradėjo lankytis populiarūs tautiečiai (taip jie sakėsi). Kai, artėjant pirmam sekmadieniui, Meckaitis paklausė vieną iš jų, kur yra laikomos lietuviškos pamaldos, tai tas sumišęs atsakė:

- A, lietuviškos pamaldos? Taigi toj bažnyčioje, - kaip ji vadinasi? Nieko, sužinosim, ją visi lietuviai žino.

- Gal prisimenat kokiame priemiestyje - dar paklausė.

- O taip, čia važiuoji ta gatve, kaip ji vadinas? Kudel ne, ne, Hudel, ir toj kryžkelėj, kur tramvajus karta skersai autobusų liniją. Lengvai surasit, juk čia visi žino.

Sekmadienio rytą, Meckaitis skambina telefonu vienam prieteliui ir klausia kur yra lietuvių bažnyčią. Šis išaiškinęs, pakviečia Meckaičius pietums, sako: - Greit pavalgę važiuosim į kariuomenės minėjimą Lietuvių Namuose.

Nuvažiavę Meckaičiai nustebo, pamatę tūkstantinę minią žmonių.

- Kaip Alvite, per Šventos Onos atlaidus, - dar neišlipus iš auto mašinos, atsiduso Meckaitienė.

Meckaitienės vedama, visa šeimyna nuskubėjo į bažnyčią. Jau neradę laisvų vietų pirmuose suoluose, pasitenkino viduriniais. Vos tik jiems susėdus, subruzdo stodami žmonės. Žiūri pasistiepęs Meckaitis į altorių, akimis ieško to, visoj Australijoj pagarsėjusio kunigo, pamokslininko, bet jo nesimato, žmonės žiūri atgal. Pasisukęs atgal Meckaitis pamatė įnešamas vėliavas. O jau gražumas tų vėliavų! Sportininkų, skautų, moterų draugijų, karininkų, ateitininkų, studentų ir kur čia visas beišvardysi, tik plevesuoja mirguliuoja, o trispalvė pati pirmoji išdidžiai pakelta virš kitų kaip vadovė. Visas altorius pasislėpė vėliavų miške, o kunigą aptarnaujančių jaunuolių veiduose spindi nenuslepiamas lietuviškumas. Koks puikus reginys! Staiga, kad užtraukė choras giesmę. Bosai ant pačių žemųjų galingais balsais tik traukia sekdami dirigento rankų mostus. Dar jiems tebetraukiant, nežinia nei kada, nei iš kur išsiveržia galingieji sopranai lydimi švelnių, maldaujančių altų. Čia vėl, lyriniai tenorai, net ašaras ištraukdami, sukviečia visus šventuosius pasiklausyti giesmės didingumo.

- Šventos Cicilijos mišios, - sukuždėjo Meckaitienė.

Choras gieda, vargonai groja, o Meckaitis tik klausosi ir meldžiasi.

- O Visagali. Ką gero esu padaręs kad leidi man pergyventi tokį džiaugsmą. Ačiū Tau, kad leidai man gimti lietuviu...

Čia jo maldą pertraukė tylūs Meckaitienės žodžiai:

- Man ašaros rieda... pupulėli ir tu verki?

Pabaiga

Į Lietuvą sugrįžta K. Škirpos palaikai

Generalinio štabo pulkininkas Kazys Škirpa.

Birželio 15-ąją, Lietuvos sovietinės okupacijos 50-ųjų metinių dieną, į Tėvynę parvežti vieno aktyviausių kovotojų už jos nepriklausomybę, pirmojo Lietuvos savanorio, Steigiamojo Seimo nario, Generalinio štabo pulkininko, Vyčio Kryžiaus kavalieriaus Kazio Škirpos ir pernai mirusios jo žmonos Bronės Neniškytės-Škirpienės palaikai. Urnas iš Vašingtono atlydėjo jų sūnus Kazys Kęstutis Škirpa.

Nuo Biržų kilusio Kazio Škirpos gimimo 100 metų sukako šiemet vasario mėnesį, o prieverstinėje tremtyje JAV žūvus Lietuvos diplomatas mirė beveik prieš šešiolika metų.

K.Škirpa buvo Lietuvos aktyvistų fronto įkūrėjas, 1941 metų sukilimo organizatorius ir rengėjas, Laikinosios Lietuvos vyriausybės vadovas. Diplomatas 1937-aisiais atstovavo Lietuvai Tautų Sąjungoje Ženevoje, 1938 metais buvo nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru Varšuvoje, po to dirbo diplomatu Vokietijoje iki pat Lietuvos atstovybės uždarymo.

K.Škirpa, niekada nepripažinęs okupacinio režimo, prieš Liaudies Seimą protestavo atvira telegrama. Už tai specialiu sprendimu iš jo buvo atimta Lietuvos pilietybė.

Kazio Škirpos ir jo žmonos palaikai birželio 15-ąją bus pašarvoti Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus didžiojoje salėje. Muziejaus ginkų kolekcija, sudaranti jo aukso fondą, įsigyta būtent K.Škirpos dėka, jam dirbant karo atašė Vokietijoje 1928-1937 metais.

Birželio 16-ąją diplomato Kazio Škirpos ir jo žmonos Bronės Škirpienės atminimas buvo pagerbtas šv.Mišiomis Šv.Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčioje, iš čia urnos su tremtinių palaikais bus palydėtos į Petrašiūnų kapines.

„L.R."

Perthas

Kunigystės Sidabrinis Jubiliejus

Š.m. gegužės 21 d. Pertho lietuviai šventė savo bendruomenės pirmininko kun.dr.Alfonso Savickio 25 metų kunigystės sukaktį. Minėjimas prasidėjo lietuvių lankomoje bažnyčioje. Pradėjus ten rinktis, girdėjome Highgate parapijos solistę ir solistą giedant, o kitiems pritariant 2 smuikais ir violončele. Į akis krito labai gražiai gėlėmis papuoštas altorius. Kunigą einant prie altoriaus lydėjo moterys apsirengusios tautiniais rūbais.

Kun.Savickis pasveikino susirinkusius dalyvauti šiose, jam taip brangiose, sukaktuvėse. Buvo svečių ir iš toliau atvažiavusių, jų tarpe ir jo sesuo Virginija. Kunigas minėjo keletą prisiminimų iš jaunystės, vedančių jį į apsisprendimą tapti kunigu, tarnauti Dievui ir žmonėms. Kadangi buvo susirinkę daug svečių nemokančių lietuviškai, tą savo įvadą jis kalbėjo angliškai. Baigęs, prieš pradedant šv. Mišias prašė mus giedoti šv. Marijos litaniją.

Per šv. Mišias giedojo minėti solistai, o kai ką ir bažnyčia. Per pamokslą prisiminė, kai dar būdamas Romoje, sutikęs kun. Kemėšį. Besikalbant, šis jį prašęs atvykti į Perthą. Tuomet jis net nežinojęs, kur tas Perthas randasi. Tačiau, po keliolikos kunigystės metų Dievo Apvaizda leido tam ano kunigo prašymui išsipildyti. Atvykęs į Perthą, jis pasijuto kaip namuose, pasijuto gerbiamas ir reikalingas. Perthas jam pasidarė ne pasaulio galas, bet jo gyvenimo centras. Kalbėjo apie Lietuvos katalikų atsparumą komunizmo laikais, jų dvasinį stiprumą ir jų drąsą, vedančią prie Nepriklausomybės atgavimo. Jautėsi, kad kaip kunigas, jis savo maldomis ir darbais, bent kiek prisidėjo to tikslo atsiekimui. Sakė, kad savo pašaukime kunigystei jaučiasi pilnai laimingas. Po pamokslo, visiems girdint, atnaujino kunigystės sakramento įžadus.

Tuoj po įžadų atnaujinimo, į šv. Mišias atvyko vyskupas Healy. Po komunijos, jis sveikino kun. Alfonsą 25 metų kunigystės sukaktuvių proga. Taip pat pagyrė už gražiai gėlėmis papuoštą altorių.

Po šv. Mišių, sukaktuvių šventė tęsėsi Lietuvių Namuose. susirinko, su svečiais, netoli 70. Per pietus grojo Highgate kapela, išpildydama vokiečių kompozitoriaus G.P.Telemann'o kūrinius. Pavalgius, Lietuvių Sąjungos pirmininkas Eugenijus Stankevičius, pristatė garbės svečius, perskaitė atsiųstus kun. Savickiui sveikinimo laiškus iš Pertho arkivyskupo Barry Hickey, iš mons. Michael Keating ir kun. Prano Dauknio. Po sveikinimų, solistai pagiedojo kunigui Ave Maria.

Bendruomenės vardu kun. Savickį, angliškai ir lietuviškai, sveikino Alfonsas Čižeika. Jis apžvelgė kun. Savickio nuopelnus tarnaujant 25 metus Dievui ir žmonėms ir paliktą jo specialų antspaudą tą tarnybą atliekant. Vertino jo veiklą per tą 10 metų (su 2 metų pertrauka, kai mokytojavo New Guinea kunigų seminarijoj) su Pertho lietuviais. Minėjo jo dosnumą, šalpos ir labdaros darbus Lietuvai ir Ruandai, pavasario ekskursijas į V.Australijos gamtą, b-nės pirmininkavimo pareigas, darbą katalikų mokyklose, mėgimą lošti golfą ir kitką. Kad esame už tai dėkingi, jo darbų įvertinimo prisiminimui, prašė p.p. Jaudegienę ir Steckį (labiausiai prisidėjusiems prie sukaktuvių sekmės) įteikti jubiliatui b-nės dovana, būtent: laikrodėlį ir voką su sveikinimu ir auka pinigais.

Sekė kitų sveikinimai. Highgate parapijos vardu kalbėjo br.Travis, įvertindamas tuos 3 su puse metų, kuriuos kun.Alfonsas dirbo toje parapijoje. Pertho lietuvių radio valandėlės vedėjas V.Razivanas išreiškė padėką už glaudų bendradarbiavimą ir prisidėjimą prie programų išpildymo ir jų pajvairinimo. Katalikų Federacijos vardu kun.Savickį sveikino Balys Steckis, o lietuvių golfininkų būrelio vardu geriausius linkėjimus kun.Alfonsui jo sidabrinio kunigystės jubiliejaus proga pareiškė Vytauts Klimaitis.

Iš „Žinutės"

Iš Trojos per Londoną, Berlyną ir Maskvą

David Key

Pirmą kartą per 50 metų pasaulis išvys lobį, kurį Heinrichas Schliemannas atkasė Trojoje XIX amžiuje. 1945 metais lobis tapo rusų kariniu grobiu ir jo buvimo vieta nebuvo žinoma. 1990 metais jaunas Maskvos A.Puškino muziejaus darbuotojas aptiko dokumentus apie jo buvimą muziejuje. Paskelbus šią informaciją Amerikos meno žurnale, darbuotojas buvo atleistas iš darbo.Tačiau tik 1993 metais Rusijos kultūros ministras patvirtino lobį esant muziejuje.

Lobiui apie 4400 metų. Jame - auksiniai dirbiniai, tarp jų ir 20 colių ilgio du galvos apdangalai iš 4066 lapelių, 12 171 auksinė sąsaga bei 8700 auksinių karolių vėrinys.

Kai 1873 metais lobis buvo atrastas, daug kas kėsinosi į jį. H.Schliemannas išsivežė grobį, įveikdamas turkų pastangas užkirsti jam kelią. Jis laikė kolekciją savo name Atėnuose. Turkai pradėjo teismo procesą, bet galų gale pavyko išspręsti bylą be teismo.

Schliemannas tikėjosi eksponuoti lobį Britų muziejuje, bet jo siūlymas buvo atmestas.

Didžioji Britanija prarado teisę į šį turtą, kai 1879 metais H.Shliemannas pakeitė savo testamentą, lobį palikdamas Vokietijai. Ten brangenybės išbuvo iki 1945 metų.

Raudonajai armijai artėjant prie Berlyno, buvo sumanyta paslėpti jį druskos kasykloje, tačiau vokiečių pareigūnai vangstėsi, ir lobis nukeliavo į Maskvą.

Dabar Rusija yra jo savininkė, bet į lobį pretenduoja Vokietija ir Turkija. 1995 metais planuojama eksponuoti lobį Maskvos A.Puškino muziejuje. Galima tik spėlioti, kaip klostysis reikalai vėliau.

„The Independent Weekend" (L.R.)

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokestį, įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Tremimų minėjimas Hobarte

Birželio mėn. 15 dieną 1940 metais stovėjau Vievio miestelio gatvėje ir stebėjau begalines vilkstines sovietiškų tankų riedančių Kauno link. Dvyliką mėnesių vėliau, nemačiau traukinių pripildytų tremtiniais, riedančių į rytus, tik girdėjau apie įvykius tą šiurpią naktį iš lupų tų kurie matė stotyse išrikiuotus gyvulinius vagonus prikimštus verkiančių, aimanuojančių vyrų, moterų ir vaikų ir iš lupų tų kurių tėvai, seserys ir broliai buvo išvežti su tūkstančiais kitų, bet mačiau namus iš kurių kaminų dūmai nerūko tą rytą nes jų savininkai buvo uždaryti vagonuose su kitais nelaimingaisiais.

Penkiasdešimt penki metai prabėgo nuo Sovietų Sąjungos įsiveržimo į Lietuvą, 54 metai nuo tos baisios trėmimų nakties. Per tuos metus tūkstančiai mūsų palikome benamiais klajūnais, kurie vėliau suradome prieglobstį įvairiuose pasaulio kraštuose, bet tų baisiųjų įvykių prieš penkiasdešimt keturius metus neužmiršome ir visame pasaulyj išblaškyti lietuviai minime tą tremimų dieną ir tuos tūkstančius lietuvių kurie buvo ištremti į Sibiro sniegynus. Ne tik tuos kurie buvo ištremti 1941 metais, bet ir tuos ištremtus 1944-1954 pokario metais.

Paminėjome juos ir šįmet. Hobarte susirinkome St.Joseph bažnyčioje sekmadienį birželio mėn. 18 d. išklausyti šventų Mišių ir pasimelsti už tuos kurie negrįžo iš negailestingo Sibiro ir už tuos kurie po daugelio metų kančių ir vargo dabar grįžta į tėvynę, pasenę, palaužtomis sveikatomis.

Kairėj pusėj altoriaus, Ramūnas, Juozas ir Bonifacas pastatė lietuvišką ir australišką vėliavas, dešinėj pusėj latviai ir estai pastatė savas. Bažnyčia prisipildė maldininkais tarp kurių tik maža dalelė buvo pabaltiečiai. Tiek mažai čia yra palikusių tų kurie pergyvenome tą baisią tragediją.

Prieš pradėdamas šv. Mišias, kun. Christopher Mithen paaiškino kam šios vėliavos priklauso ir prašė melstis už tų tautų kankinius.

Pamokslo metu kun. Christopher papasakojo apie Sovietų Sąjungos įsiveržimą į Pabaltijo valstybes, pirmuosius trėmimus, apie karą kuris pakeitė Europos žemėlapį ir paliko daugelį tautų sovietų vergijoj. Nors didžiosios vakarų valstybės savo priešę Hitlerį nugalėjo, bet neatnešė nei taikos nei laisvės tautoms įjungtoms į Sovietų Sąjungą. Jų sąjungininkas Stalinas sovietų pavergtoms tautoms nebuvo geresnis kaip Hitleris. Jo priespaudoj visos tautos daug iškentėjo, bet tik Pabaltijo tautos patyrė masiškus trėmimus į vergų stovyklas Sibire.

Po šv. Mišių, norintieji buvo pavaišinti kava, arbata ir sausainiais. Kadangi buvo pietų laikas, nedaugelis susirinko prie vaišių stalo, bet tie kurie neskubėjo pietauti į namus, turėjo progos pasidalinti pergyvenimais tų baisių laikų ir papasakoti kitataučiams ką teko pergyventi lietuviams, latviams ir estams tais baisiais pokario metais ir kokią taiką sąjungininkų laimėjimas atnešė Pabaltijo valstybių gyventojams.

Stepas Augustavičius

Linkėjimai

Stepui Augustavičiui, mielam „Tėviškės Aidų" bendradarbiui Hobarte, išvykstant į Lietuvą atostogoms, linkime daug sekmės ir ištvermės. Lauksime žinučių iš Lietuvos.

„Tėviškės Aidų" redakcija, administracija ir darbuotojai

PRANEŠIMAS

Geelonge Valstybės Diena bus švenčiama liepos mėn. 16 dieną. Šventė prasidės pamaldomis šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 8.30 val. ryto. Lietuviškos organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis ir uniformuotai. Dalyvaus Melbourno „Vytenio" šaulių kuopa. Po pamaldų visi vyksime į Lietuvių Namus, kuriuose šventė tęsis sekančia tvarka:

1. Paskaita - skaitys Irta Valodkienė.
2. Meninė dalis.
3. Pietūs.

Kviečiame visus ir lauksime atvykstant.

ALB Geelongo Apy. valdyba

Geelongo lietuvių choro „Viltis" dainininkai ruošiasi koncertui, įvyksiančiam liepos 22 d., 2.30 val. po pietų Lietuvių Namuose, 128 Douro St., Nth Geelong.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Žymus svečias - prof. dr. Romualdas Kašuba - Čikagoje Illinois Universiteto dekanas ir profesorius. Dalyvavo Melbourne mokslininkų konferencijoje. Pasiskambino kur ir kurią valandą vyksta mūsų pamaldos, tai liepos 2 d. ir atvyko į Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčią lietuviškom pamaldom. Lietuvių Enciklopedijoj paskelbti jo moksliniai atžymėjimai. Iškilęs mechaninėj inžinerijoj ir jo pateikti metodai vartojami erdvės tyrimų sistemu mechanizmo projektavimuose. Jis gimęs Kaune 1931 m. Po lietuviškų pamaldų atvyko į čia pat esančius Lietuvių Namus pietums, kur buvo gera proga daugeliui susipažinti su mūsų žymiuoju mokslininku, pasivaišinti Katalikių Moterų Draugijos paruoštais lietuviškais cepelinais.

Marija Grabauskaitė-Birštonienė - Sibire gimusi ištremtųjų lietuvių dukrelė, jos straipsnis „Už ką iš manęs atėmė tėvus" buvo atspausdintas „Tėviškės Aiduose" birželio 20 d. laidoje. Dalyvavo liepos 1 d. Lietuvių Namų svetainėje suruoštoje mūsų Parapijos Choro metinėje šventėje ir sekmadieniais lietuviškose pamaldose. Jos straipsnis giliai visus pavaikė kokias kančias turėjo pergyventi mūsų broliai ir seserys išsiųsti į Sibirą.

Eugenijos Mackevičienės tėvelio brolis kun. jubiliatas Antanas Gobis mirė Lietuvoje birželio 13 d. Jos užprašytos šv. Mišios už jo vėlę pas mus buvo aukotos birželio 16 d. jo laidotuvių dieną. Antanas Gobis buvo gimęs 1906.5.14. Kunigu įšventintas Kaune 1937.5.22. Kunigystės 50 metų Auksinį Jubiliejų šventė 1987 m. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčios nuoma, kai ji dabar gerokai pakelta, vietoje $2.000 reikia mokėti $5.200, tai mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklos Direktorius Algis Klimas per Mokyklos administracijos vadovą Audrių Balbatą, iš mokyklos kasos Parapijos Tarybai perdavė $500 dovaną bažnyčios ir mokyklos nuomai. Ačiū labai už tokią didelę dovaną nuomos mokėjimui!

Janinos Raštutienės mirties keturnedėlio atminimui, šv. Mišias užprašė jos vyras Stasys Raštutis liepos 16 d.

Dr. Stasys Statkus mirties 8-tose metinėse bus prisimintas šv. Mišiomis liepos 23 d., kurias užprašė jo žmona Halina Statkuvienė.

Geelonge lietuviškos pamaldos liepos 16 d. sekmadienį 8.30 val. šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, minint Lietuvos Valstybės Mindaugo karūnaciją. Tai nauja šventė, įvesta Lietuvos Vyriausybės.

PRANEŠIMAS

Sekantis Melbourno pensininkų sąjungos susirinkimas įvyks liepos 11 dieną.

Laukiame visų. Neužsirašę malonėkite paskambinti V. Kružienei tel. 9874 2456.

Sekretorė

Melbourno Lietuvių Bibliotekoje

Iš Kauno Kultūros Rūmų Bibliotekos gauta savotiškai įdomi knyga „ne visiems" Prano Antalkio „Trečdalis atskilusio mėnulio - virš Lietuvos", 1995 m. Kauno Kultūros Rūmų Knygyno Salono leidinys, dokumentinė apybraiža, dokumentinis Prano Antalkio (tikr. Prano Mikalausko) pasakojimas apie Oskaro Milašiaus pranašavimus, atskleidus Apokalipsės slaptaraštį. Nurodomi konkretūs asmenys bei įvykiai, kurių dėka šie pranašavimai pasiekė Lietuvą.

G. Statkuvienė bibliotekai perdavė 22 atskirus egzemplorius „Katalikų Pasaulio" nuo Nr. 1 (86). Šis žurnalas leidžiamas prie Lietuvos Vyskupų Konferencijos. Vyr. redaktorius kun. Aušvydas Belickas. Atsakingoji sekretorė - Marija Katiliūtė-Lacrima. Redakcijos adresas: 2001 Vilnius, Pranciškonų 3/6; telefonas - 22-21-41;l fax. (22) 22-21-22.

Šis vertingas žurnalas galimas pasiskolinti Melb. Liet. B-kos skaitykloje šeštadieniais 11-2 val. ir sekmadieniais 12-3 val.

Mr. Spenser per „Tėviškės Aidų" redakciją prisiuntė bibliotekai stamboką pundą gerai išlaikytų lietuviškų knygų, kurios prie pirmos progos bus persiųstos į Lietuvą.

Visiems bibliotekos remėjams ir geradariems nuoširdi padėka.

J. Mikštas - Bibliotekos vedėjas

Aukos

„Tėviškės Aidams" aukotojų sąrašas 1995 m. birželio mėn.

18-tos Australijos Lietuvių Dienos aukojo $50, J. Domeika (England) aukojo $44.46, Mrs. M. Prokopavičius $10 ir P. Babarikas $10.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas.

„T.A." Adminstracija

Aukos

Vilniaus krašto lietuviškoms mokykloms $50 A.irV.Dumskiai, $10 J.Grigaitienė; Juozo Lukšos-Daumanto vardo gimnazijai Garliavoje $50 J.irP.Mičiuliai; po $40 V.L.Mačys, N.irV.Šalkūnai, $10 J.Grigaitienė.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

Melburno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos valdyba

Popiežiškosios Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje, pareiškimas dėl prel. L. Tulabos atsiminimų „Nuo Dusios iki Tiberio".

Popiežiškoji Šv. Kazimiero Kolegija Romoje, pareiškia, kad ji nėra prisidėjusi prie prel. L. Tulabos Atsiminimų surašymo ir paskelbimo. Nors Atsiminimai apima laikus, kada Autorius buvo Kolegijos rektorius, dabartinė vadovybė atsiėja bet kokią savo atsakomybę.

PADĖKA

PETRAS MORKŪNAS - mūsų Melbourno Lietuvių Parapijos Choro vadovas ir dirigentas - išėjo į poilsį. chorui vadovavęs ištisai nuo 1964 metų pradžios. Jo vadovaujamas choras suteikia lietuviškom pamaldom dvasinio pakilimo, iškilmingumo. Suruošdavo religinius koncertus, su choru aplankydavo ir kitas lietuvių kolonijas, giedodavo ir australų pamaldom bažnyčiose.

Nuoširdžiai jam dėkojame už jo nuostabų pasišventimą, sugebėjimą, vadovaujant chorui, savo kilnios ir didžios asmenybės spinduliavimu.

Sveikiname naująją Choro vadovę ir dirigentę ZITĄ PRAŠMUTAITĘ. Jai geros sėkmės. Jau daugelį metų chorui padėjo vargonų garsų, jų spalvų švelnumu, grojimu.

Kun. dr. Pr. Dauknys ir Parapijos Taryba

Jonas Adomavičius, M.D.

Senatvė - ne liga

Tik to senatvė apkarsta, kuris jaunatvę mėgsta nuodais saldinti.

Mes ir šimto metų sulaukę galėtume būti sveiki, nes senatvė nėra liga žmogui, kurio sveikata puoselėjama nuo mažens, dar geriau - nuo kūdikio motinos įsčiose. Per dažnai mes stropiau auginame paršiukus, veršelius ir viščiukus negu savo vaikus, kurie auga kiaurdančiai, ligoms neatsparus ir kitaip silpnuoliai. Jau vien dėl nesveikos mitybos dažnas suaugęs neišvengia peptinių žaizdų, dažnų vėžių ir kitokių negalių. O kur dar dėl neveiklumo, dėl to prakeikto lietuviško nerangumo, perekšlės vištos sindromo užpuolančios ir neatsikratomos reumatinės, sąnarių ir degeneracinės negerovės, kur dar dėl nesutvarkytų dantų maisto neįsisavinimas ir dėl to pensininkų lepšėmis virtimas; kur dar, per riebius kąsnius ryjant, širdies priepuolių ir smegenų insultų neišvengimas, kuris ant lentos guldo ir pensininką, ir amžiumi vidutinioką.

Ir visa tai mes laikome lietuvišku gyvenimu. O iš tikrųjų tai neišmanėlių - apsileidėlių niekais virtimas. Gana, oi tikrai gana mums tokio savęs varginimo. Dažną sekmadienį neapsieiname be kurio nors pensininko alpimo bažnyčioje ar rimtesnio susirgimo, kai net „Greitoji pagalba" turi atskubėti. Tai būdingas lietuviškos nevalos elgesys: nesitikrina savo kraujospūdžio, nesunormina kraujuje cukraus ir riebalų. Kas mano, kad sveikata - nepuoselėjama - tarnauja visą amžių, tas labai klysta.

Žinoma, su amžiumi kūnas kiek keičiasi. Normalus senėjimas nesukelia labai didelio atminties netekimo, sumišimo, nusimiximo, haliucinacijų. Tokie negerumai atsiranda dėl ligos, kurią reikia diagnozuoti ir gydyti.

Geriausia priemonė išvengti senatviškų negalių yra proto bei kūno mankšta ir normalus maistas, ypač vegetariškas. Tai gausus vaisių ir daržovių, kiaušinio baltymų su bananais, rudų ryžių, ankštinių valgymas ir keturių puodelių nugriebto pieno kasdien išgerimas. Tai Ovo-locto vegetariškas, Alvudo jau labai seniai peršamas maistas, kurį dabar jau rekomenduoja ir medicina.

O dvasinei atgaivai visi praktikuokime meditaciją, kad ir tinkamos maldos pavidalu. Taip savo kūną ir dvasią stiprindami ir jokiais, kad ir labai pamėgtais nuodais nesiteršdami, mes galėsime išlikti simpatiški, sveiki, sau ir kitiems vien naudą duodantys lietuviai.

Tvėrėjas davė instrumentus - jais naudokimės

Mūsų laikraščiai kaip reikiant negvildena sveikatos reikalų. Mūsų kunigai savo pamoksluose neužsimena apie psichologines Tvėrėjo žmogui duotas jėgas, kuriomis naudodamasis žmogus gali sveikai verstis.

(Nuketlą į 8-tą psl.)

Padėka lietuvei

Melbourne lietuvių gerai pažįstama **Teresė Jurgelaitienė** per Didžiojo Penktadienio rinkliavą Karališkajai vaikų ligoninei sušelpti, surinkusi $854-00, nuoširdžią padėka gavo iš Karališkosios vaikų ligoninės finansų direktoriaus.

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDĄ

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo narlais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.
Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051
A.L. Fondo Valdyba.

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULATAS

CONSULATE OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

Mr. K.J. Lynikas, Honorary Consul, 8 Teak Court, Doncaster, 3108 Australia. Tel & Fax: (613) 848 5663 Melbourne.

Noriu atkreipti Jūsų dėmesį į naują Lietuvos Vyriausybės įstatymą Nr. 716, išleistą 1995.05.19 d., dėl muito keleiviams į Lietuvą ir iš Lietuvos. Nors iki šiol keleivių bagažas buvo mažai tikrinamas, manau, kad po šio įstatymo išleidimo, tvarka gali šiek tiek pasikeisti. Prasidėjus turistiniam sezonui ši (sutrumpinta) informacija gali būti įdomi ir naudinga keliaujantiems į Lietuvą.

Be muito keleiviai gali įvežti į Lietuvos Respubliką: asmeninio naudojimo reikmenis, daiktus skirtus dovanoms pagal toliau pridedamą apribojimo sąrašą, išskyrus automobilius, - už bendrą sumą, ne didesnę, kaip 1000 litų, darbo įrankius, jeigu keleivis vyksta į Lietuvos Respbliką pagal darbo sutartį, turtą, jeigu keleivis turi leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, turtą paveldėtą užsienyje, jeigu keleivis nuolat gyvena Lietuvos Respblikoje ir daiktus, vežamus tranzitu per L.R.

Draudžiama išvežti iš Lietuvos Respublikos daugiau kaip 5000 litų grynaisiais. Į šią neįskaitoma proginių ir kolekcinių monetų vertė. Įvežant arba išvežant užsienio valiutą, kurios vertė yra daugiau, kaip 40 tūkstančių litų, ta suma turi būti deklaruojama raštu muitinėje.

Keleiviai su didesniais daiktų kiekiais, negu nustatyta pridedamuose sąrašuose, privalės mokėti muitą.

(Toliau seka apribotų prekių sąrašas.)

Geriausi linkėjimai,

Kęstutis Lynikas

1995.06.23

PATVIRTINTA

Lietuvos Respbulikos Vyriausybės 1995 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 716

Daiktai (prekės), kurių įvežimas į Lietuvos Respubliką keleiviams yra apribotas

Daiktų (prekių) pavadinimas	Leidžiamas įvežti 1 asmeniui kiekis	Pastabos
Etilo alkoholis, degtinės ir likerio gaminiai, kiti stiprūs alkoholiniai gėrimai	1 l	leidžiama įvežti asmenims, ne jaunesniems kaip 18 metų
Vynas	2 l	"
Šampanas	1,5 l	"
Alus	5 l	"
Tabako gaminiai	200 vnt. cigarečių arba 250 gramų tabako, arba šių produktų rinkinys, kurio bendras svoris ne didesnis kaip 250 gramų	"
Šokoladas ir kiti maisto produktai, turintys kakavos	3 kg	
Kava	2 kg	
Bižuterija (bendra tauriųjų metalų ir brangakmenių bei natūralių perlų masė)	50 g	
Cukrus	5 kg	
Kiti maisto produktai	už sumą, ne didesnę kaip 200 Lt	
Benzinas, neskaitant esančio automobilio stacionarinėse talpyklose	20 l	vienam automobiliui

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancelerija BENDRASIS SKYRIUS 2

Jonas Adomavičius, M.D.

(Atkelta iš 7-tą psl.)

Kunigams nėra jokio reikalo žmones nuteikti, kad šie visus savo negalavimus pateisintų Dievo pagalbos stoka. Iš tikrųjų mes patys esam kalti, nes nesinaudojame Tvėrėjo mums duotais įrankiais: reikiamai netvarkom savo nuotaikų, neugdom savy išminties, tardamiesi, kad mums proto pakanka.

Dievas davė žmogui visas galias tapti normaliu asmeniu, tikrai šventu tvariniu. Tik mes naudokimės tokiomis Tvėrėjo (kitas pasakys - Gamtos) dovanomis savo sveikatai pagausinti. Todėl visi imkime, gamtos dėsniams paklusdami, šitaip elgtis:

1. Jauni tėvai pradeda naują gyvybę būdami blaivūs: neapnuodyti nikotinu, svaigalais, kofeinu ir kitokiais nuodais.

2. Jauna motina, sveikai gyvendama (sveikai valgydama, gerdama ir besidarbuodama) išnešioja sveiką savo kūdikį ir jį sveiką pagimdo.

3. Iki vaikui subręstant, o svarbiausia - iki jo šešerių metų amžiaus, tėvai, visi artimieji ir aplinkiniai vien normaliu elgesiu talkina, kad vaikas augtų normaliu asmeniu.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respbulikos Vyriausybės 1995 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 716

Asmeninio naudojimo reikmenys

1. Drabužiai ir asmeninės higienos priemonės, būtini kelionėje.
2. Kiti asmeninio naudojimo reikmenys, būtini kelionėje, bet ne daugiau kaip:
2.1. 1 nešiojamasis muzikos instrumentas;
2.2. 1 nešiojamoji rašomoji mašinėlė;
2.3. 2 fotoaparatai ir 10 jų fotojuostų;
2.4. 1 siaurajuostis filmavimo aparatas ir jo įranga;
2.5. nešiojamoji elektroninė aparatūra su energijos tiekimo šaltiniu (po 1 vienetą):
2.5.1. kompiuteris;
2.5.2. videomagnetofonas;
2.5.3. videokamera;
2.5.4. magnetofonas;
2.5.5. gramofonas;
2.5.6. garsą atkurianti aparatūra;
2.5.7. vaizdą atkurianti aparatūra;
2.5.8. televizorius;
2.6. iki 10 vienetų įrašo laikmenų 2.5 punkte nurodytai kiekvienos rūšies aparatūrai;
2.7. nešiojamasis telefonas.
3. Sportinis inventorius (po 1 vienetą):
3.1. burlentė;
3.2. valtis arba baidarė iki 5,5 m ilgio;
3.3. dviratis be variklio;
3.4. palapinė;
3.5. 1 pora slidžių;
3.6. 2 teniso raketės.
4. Kosmetikos reikmenys, vaistai, būtini kelionėje.
5. Asmeniniai juvelyriniai dirbiniai iš tauriųjų metalų brangakmenių bei natūralių perlų (po 1 vienetą). Bendra šių dirbi masė negali būti didesnė kaip 50 gramų.
6. Asmeninio naudojimo kompensacinė technika invalidams nešiojamoji medicinos įranga, būtina kelionėje.
7. Asmeniniai ordinai, garbės ženklai, prizai, gauti parodose konkursuose ir sporto varžybose.
8. Kiti akivaizdžiai asmeninio naudojimo daiktai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancelerija BENDRASIS SKYRIUS 2

Kas pakeičia įtampą

Verk - verksi vienas;
šypsokis - visas pasaulis
šypsosis su tavimi.

Gyvename įsitempę, tarsi be ugnies katile virtume. Tas sirgdina mūsų kūną ir pančioja dvasią. Štai keli laipteliai, lipkime iš to katilo:

1. Prieš atsiguldami paruoškit rytdienos pusryčius ir viską sutvarkykit, kas reikalinga rytdienos darbui ar mokyklai: drabužius, užkandą, namų darbą, portfelį ir visa kita.

2. Atsikelkit 20 minučių anksčiau, galėsit neskubėdami papusryčiauti.

3. Krautuvėje, pašte ir banke tvarkykit savo reikalus tada, kai ten mažiausiai žmonių, todėl neikit krautuvėn šeštadienį ar bankan penktadienį po pietų ir nesiųskit dovanų pirmaidienio rytą.

4. Prieš palikdami namus ar darbovietę, nueikit į tualetą. Nors tai yra paprastas, bet gana geras įtampos šalintojas.

5. Visomis aplinkybėmis neužmirškit šypsenos, geros nuotaikos, humoro. Kas kūnui muilas, tas sielai šypsena. Pastaroji iškelia žmogų iš tikrovės, ir tada žmogus pajegia geriau tvarkytis.

6. Turėkit namuose spintelę ir joje laikykit būtinus reikmenis, kurių pritrūkus raukšlėjasi kaktą (skutimosi reikmenis, tualetinį popierių, kojines, elementus ir pan.).

7. Galutinai atsisakykit netvarkos, nes niekas taip nedidina įtampos, kaip apsišiukšlinimas, gyvenimas be jokios tvarkos.

8. Įsigykit į telefono skambučius atsiliepiantį įtaisą. Tada kalbėsit telefonu, kai norėsit, o ne skambintojui tinkamu laiku.

9. Įsidėmėkite šiuos svarbiausius šešis sakinius:

A. Prispažįstu suklydęs.
B. Tamsta didelį darbą padarei.
C. Kaip Tamsta manai.
D. Aš Tamstą gerbiu ir myliu.
E. Ačiū!
F. Manasis Aš - tegul man ir Tamstai kuo mažiau rūpi.

„Tėvynė"